

KAYNAŖTIRMA/BÜTÜNLEŖTİRME YOLUYLA EĞİTİM UYGULAMALARI

Sur Rehberlik ve AraŖtırma Merkezi
Özel EĞitim Hizmetleri Bölümü
2021

CAMI NEBİ MAH.İNÖNÜ
CAD.ŖERAN PLAZA KAT:5
NO:44/45 SUR/DİYARBAKIR
04122240006

Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim

Uygulamaları Nedir?

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademede diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bu bireylere destek eğitim hizmetleri de sunularak akranlarıyla birlikte tam zamanlı ya da özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak verilen eğitimidir.

Kaynaştırma/Bütünleştirme Uygulamalarında Sınıf Mevcutları Nasıl Olmalıdır?

SINIF MEVCUTLARI (EN FAZLA)	EĞTİM KADEMELERİ	
	OKUL ÖNCESİ	DİĞER KADEMELER
ÖZEL EĞİTİME İHTİYACI OLAN ÖĞRENCİ SAYISI 1 İSE	20	35
ÖZEL EĞİTİME İHTİYACI OLAN ÖĞRENCİ SAYISI 2 İSE	10	25

Yerleştirme Öncesi Süreçte Sınıf/Alan/ Sınıf Rehber Öğretmenin Görev ve Sorumlulukları Nelerdir?

Öğretmenlerin öğrenciler hakkında bilgi sahibi olmalarına, onlar hakkında objektif değerlendirmeler yapmalarına ve bu doğrultuda eğitim sürecinin planlanmasına katkı sunacağı düşünölen ve aşağıda sıralanan birkaç hususun değerlendirilmesi son derece önemlidir.

- Sınıfınızdaki öğrencilerin ilgi, yetenek, yeterlikleri ile yetersiz olduğu alanlar hakkında bilgi sahibi misiniz? Öğrencilerinizin güçlü ve zayıf yönlerini biliyor musunuz?
- Akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini düşündüğünüz öğrencinin tüm gelişim alanlarındaki düzeyini tespit etmek için değerlendirme yapıyor musunuz?
- Değerlendirme sürecinde aile ya da ilgili diğer kişiler ile iletişime geçerek görüşme yapıyor musunuz? Ayrıca bu süreçte gelişim ölçekleri, gözlem formları gibi değerlendirme araçlarından yararlanıyor musunuz?
- Yaptığınız görüşme ya da değerlendirmelere ilişkin elde ettiğiniz sonuçları kayıt altına alıyor musunuz?

Öğrencilerinizin bireysel farklılıkları ile eğitim ihtiyaçlarının neler olduğu hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyorsanız bundan sonraki aşamada sınıf içi öğretim düzenlemelerini yapıp yapmadığınızın değerlendirilmesi gerekmektedir. Öğretmenler tarafından yapılan değerlendirmelere ilişkin elde edilen sonuçların sınıf içi öğretim düzenlemelerine yansıtılması ve eğitim sürecinin bu doğrultuda planlanması büyük önem arz etmektedir.

Yerleştirme Öncesi Süreçte Rehberlik Öğretmeninin Görev ve Sorumlulukları Nelerdir?

Rehberlik öğretmenin özel eğitim ihtiyacı olduğu düşünölen öğrencinin kendisi, ailesi ve öğretmenleri ile görüşmeler yaparak, gözlemlerde bulunarak ya da bireyi tanıma çalışmaları yaparak öğrenci hakkında doğru bilgi toplaması ve süreci koordine etmesi öğrenci açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda öğrencinin eğitim sürecine ilişkin alınacak kararlarda rehberlik öğretmeni tarafından yerine getirilmesi ön görölen görev ve sorumluluklar aşağıda sıralanmıştır;

- Öğrenci, veli, öğretmen/öğretmenler ile okul yönetimi arasında olumlu iş birliği kurulması ve tarafların koordinasyon halinde olmalarını sağlamak üzere çalışmalar yürütüyor musunuz?
- Bireyi tanıma çalışmaları kapsamında elde ettiğiniz bilgileri öğrencinin yararı ve mesleğin etik ilkeleri gözetilerek öğretmen/öğretmenler ve/veya okul idaresi ile paylaşıyor musunuz?
- Rehberlik servisinin görev ve sorumluluk alanına giren konularda öğrenciye, veliye ve/veya öğretmene destek sağlıyor musunuz? •
- Öğrencinin durumunun değerlendirileceği toplantılara katılarak görüş ve önerilerinizi ifade ediyor musunuz?

Okul rehber öğretmeni olarak öğrenciye, veliye, öğretmene/öğretmenlere sunulan desteklere rağmen öğrencinin özel eğitim ihtiyacı olduğu kanaatine varıyorsanız süreç değerlendirme raporunun esas alınarak eğitsel değerlendirme istek formunun ilgili yerlerinin doldurulması ve okul yönetimine iletilmesi gerekmektedir.

Yerleştirme Öncesi Süreçte Okul İdaresinin Görev ve Sorumlulukları Nelerdir?

Okul idaresince yerleştirme öncesi sürece dair öğrenci ile ilgili olarak gerekli tedbirleri alınıp alınmadığının, yapılması gereken düzenlemelerin yapılıp yapılmadığının değerlendirilmesi öğrenci için alınacak kararlar açısından çok önemlidir. Okul idaresi tarafından bu değerlendirmenin yapılmasına katkı sunacağı düşünölen hususlar aşağıda sıralanmıştır.

- Öğretmenlerin öğrencilerin eğitim ihtiyaçları ile özelliklerini dikkate alan sınıf içi uyarlamalar yapıp yapmadıklarını değerlendiriyor musunuz? •
- Öğretmenlere sınıf içi fiziksel düzenlemeler ile materyal uyarlamaları yapmaları konusunda destek sağlıyor musunuz? •
- Öğretmenlerin özel eğitim alanına ilişkin mesleki gelişimine katkı sunacak faaliyetler planlıyor musunuz? Öğrencinin eğitiminden sorumlu kişiler arasında iş birliği yapılması ve koordinasyon sağlanması konusunda çalışmalar yapıyor musunuz?
- Öğrencilere ilişkin değerlendirme yapılmasını sağlamak üzere okuldaki birim/ kurul/ komisyonların toplanmasını sağlıyor musunuz?
- Birim/ kurul/ komisyonlarda alınan kararların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemlerin yürütölmesini takip ediyor musunuz?

Bu kapsamda ön görölen çalışmaların yürütöldüğünü düşünöyorsanız öğrenci için eğitsel değerlendirme ve tanılama yapılması ile ilgili resmî süreç başlatılabilir.

Yerleştirme Öncesi Süreçte Ailenin Sorumlulukları Nelerdir?

Çocukların ilk bilgi ve deneyimlerini aile ortamında kazandıkları, anne babaların çocuklarının sağlıklı olarak gelişmesinde ve eğitim almalarında birinci dereceden sorumlu kişiler oldukları dikkate alındığında ailenin eğitim sürecinin her aşamasına dâhil edilmesi kaçınılmazdır. Ailenin çocuğu ile ilgili sorumluluklarının farkında olması ve bunları yerine getirmek için çaba sarf etmesi büyük önem arz etmektedir. Öğrenci ile ilgili olarak eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinin başlatılmasından önce ailenin aşağıda değinilen hususlarda sorumluluklarını yerine getirip getirmediğinin değerlendirilmesi yararlı olacaktır.

- Çocuğunuz adına düzenlenmiş, geçerliliği ve güvenilirliği olan belgeleri öğretmenler ve okul idaresine ibraz ediyor musunuz?
- Çocuğunuzun değerlendirme sürecine katılarak görüş bildirme ve/veya durumuna ilişkin bilgilendirme yapıyor musunuz?
- Çocuğunuzun eğitim sürecinin etkin şekilde sürdürülebilmesi için öğretmenler ve/veya okul idaresi tarafından talep edilen katkıyı sunuyor musunuz?
- Çocuğunuzun eğitimi ile ilgili konularda ilgili taraflarla iş birliği yapıyor musunuz?

Çocuğun eğitimine dair öğretmenler ve okul idaresi tarafından yapılan bilgilendirme ve yönlendirme ile birlikte mevzuat hükümleri doğrultusunda aile tarafından gerekli iş ve işlemlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Yerleştirme Öncesi Eğitsel Değerlendirme ve Tanılama Sürecinde İzlenmesi Gereken Basamaklar Nelerdir?

Öğretmen/öğretmenler, veli ve okul idaresi tarafından alınan tüm tedbirlere rağmen akranlarından farklı eğitim ihtiyaçları olduğu ve farklı gelişim gösterdiği düşünülen öğrenciler için yaklaşık olarak bir dönemi bulan izleme ve değerlendirme süreci sonunda RAM'a yönlendirme yapılmakta ve öğrencinin özel eğitim ihtiyacı olup olmadığı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde takip edilen aşamalar aşağıda açıklanmıştır.

- Öğretmen/öğretmenler tarafından öğrencinin durumuna ilişkin bilgileri içeren süreç değerlendirme raporunun hazırlanması,
- Süreç değerlendirme raporunun rehberlik servisine iletilmesi,
- Öğrenci ile ilgili değerlendirme yapılabilmesi için okul idaresinin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yürütme komisyonunu toplaması,
- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yürütme komisyonu tarafından öğrenciye ilişkin değerlendirme yapılması ve RAM'a yönlendirilip yönlendirilmeyeceğine karar verilmesi,
- Öğrenci velisinin alınan karar doğrultusunda bilgilendirilmesi ve görüşlerinin alınması,
- Velinin bilgisi dâhilinde eğitsel değerlendirme istek formunun doldurulması,
- Okul idaresince resmî işlemlerin başlatılması ve konuya ilişkin belgelerin RAM'a gönderilmesi,
- RAM'da öğrencinin eğitsel değerlendirme ve tanılmasının yapılacağı tarih ve saate karar verilmesi ve buna ilişkin velinin bilgilendirilmesi,
- İhtiyaç halinde öğrencinin tıbbî tanısının yapılabilmesi için velinin ilgili sağlık kuruluşuna yönlendirilmesi,

- Planlanan zamanda öğrencinin eğitsel değerlendirme ve tanılmasının yapılması,
- Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonuçlarına göre Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporunun düzenlenerek öğrencinin uygun eğitim ortamına yönlendirilmesi,
- İl/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından, Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu doğrultusunda öğrencinin uygun resmî okul/kuruma yerleştirilmesine karar verilmesi ya da bulunduğu okulda kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla öğrenimine devam etmesi kararının alınması,
- İl/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından alınan yerleştirme kararının okula, veliye ve öğrencinin eğitsel değerlendirme ve tanılmasının yapıldığı RAM'a gönderilmesi ile bu sürece ilişkin iş ve işlemler tamamlanmış olur.

Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamalarına Yönelik Hazırlık Çalışmaları Nelerdir?

Tam zamanlı kaynaştırma uygulamaları yoluyla yetersizliği olmayan akranlarıyla aynı sınıfta öğrenim görecek özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin öğrenimlerini sürdürecekleri sınıflarda eğitim sürecine dâhil edilmelerinden önce tarafların kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları hakkında bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda öncelikle öğrencinin dersine girecek olan tüm öğretmenlerin, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencinin ve ailesinin, sınıftaki diğer öğrencilerin ve ailelerinin kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları hakkında bilgilendirilmesi bunun yanında öğretmenlerin ayrıca özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci ile ilgili eğitim programında, öğretim materyallerinde ve eğitim ortamında yapılabilecek düzenlenmeler hakkında da desteklenmesi gerekmektedir.

Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamalarının etkin ve verimli olarak sürdürülebilmesi, bu kapsamda yetersizliği olmayan akranlarıyla aynı eğitim ortamında eğitim alan öğrenci sayının artırılması ve bu uygulamaların yaygınlaştırılması için hazırlık çalışmaları yapılmalıdır.

Yerleştirme Sürecinde Sınıf/Alan/ Sınıf Rehber Öğretmenin Görev ve Sorumlulukları Nelerdir?

- Özel eğitim ihtiyacı olduğu tespit edilen ve sınıfınıza yeni dâhil olan öğrencinizin uyum sürecine ilişkin çalışmaları ilgili öğretmenlerle planlayın ve bunların yürütülmesi için gerekli tedbirleri alın.
- Sınıfınızdaki diğer öğrencileri; özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci, özellikleri ve yaşanabilecek durumlar hakkında bilgilendirin.
- Bireyselleştirilmiş eğitim programının (BEP'in) hazırlanmasında BEP geliştirme birimi ile iş birliği yapın.
- BEP'i uygulayın ve değerlendirin
- Okuldaki aile eğitim çalışmalarına katılın, sınıfınızdaki öğrencilerin ailelerine yönelik aile eğitim çalışmaları gerçekleştirin.
- Öğrencinizin eğitim performansı doğrultusunda başka bir okul/kuruma yönlendirilmesinde, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri yürütme komisyonu ve BEP geliştirme birimiyle iş birliği yapın
- Öğrencinizin özel gereksinimlerinden dolayı kullandığı kişisel cihaz ve alet var ise bunların kontrolüne ilişkin aile veya uzman kişiden bilgi alın ve gerekli durumlarda öğrencinize destek sağlayın.
- Öğrencinin gelişimine ilişkin rapor hazırlanması, formların düzenlenmesi vb. çalışmalarda diğer öğretmenler ile işbirliği yapın.

- Sınıfınızın fiziki şartlarını öğrencinizin öğrenmesini kolaylaştıracak ve erişimini arttıracak şekilde düzenleyin ya da düzenlenmesi konusunda okul yönetimi ile işbirliği yapın.
- Öğrencinize ilişkin değerlendirme yapılması amacıyla okuldaki birim/ kurul/ komisyonların toplantılarına katılın.
- Öğrenciniz ile ilgili alınan kararların uygulanıp uygulanmadığı takip edin.

Yerleştirme Sürecinde Rehber Öğretmenin Görev ve Sorumlulukları Nelerdir?

- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin oryantasyon ve uyum sürecine ilişkin çalışmaları planlayın ve yürütülmesi için gerekli tedbirleri alın.
- Bireyi tanıma tekniklerini uygulayarak bu kapsamda özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci ile ilgili edindiğiniz bilgilerin eğitim ve öğretim sürecinde etkin olarak kullanılmasını sağlayın.
- Öğrenci, veli, öğretmen/öğretmenler ile okul yönetimi arasında iş birliği yapılması için gerekli çalışmaları yürütün.
- BEP'in hazırlanmasında BEP geliştirme birimi ile iş birliği yapın.
- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin bireysel gelişimini takip edin ve bu amaçla formlar hazırlanmasında BEP geliştirme birimi, öğretmenler ve ilgili personel ile iş birliği yapın.
- Görev ve sorumluluk alanınıza giren konularda öğrenciye, veliye ve/veya öğretmene danışmanlık desteği sunun.

Yerleştirme S¼recinde Okul İdaresinin G¼rev ve Sorumlulukları Nelerdir?

- Okul ve sınıfın fiziksel ortamını ¼zel eğitim ihtiyaacı olan ¼đrencilerin ihtiyaaları doğrultusunda d¼zenleyin.
- ¼đretmenlerin talep ettikleri araç, gereç ve materyalin temini konusunda gerekli çalışmaları y¼r¼t¼n.
- ¼đrencinin eğitiminden sorumlu kişiler arasında iş birliği yapılmasını sağlayın.
- ¼đrencilere ilişkin değerlendirme yapılmasını sağlamak ¼zere okuldaki birim/ kurul/ komisyonları oluşturun.
- Birim/kurul/komisyonlarda alınan kararların uygulanması için gerekli işlemleri y¼r¼t¼n.
- Okulda ihtiyaç duyulan personelin g¼revlendirilmesine dair çalışmaları y¼r¼t¼n.

Yerleştirme S¼recinde Ailenin Sorumlulukları Nelerdir?

- Çocuğunuz ile ilgili yapılan değerlendirme s¼recinde davet edildiğiniz birim/ kurul/ komisyon toplantılarına katılın ve g¼r¼řlerinizi bildirin.
- Çocuğunuzun durumuna ilişkin bilgilendirme yapın ve buna ilişkin belgeleri okul idaresine teslim edin.
- Çocuğunuzun eğitim ve ¼đretim s¼recinde ¼đretmenler ve/veya okul idaresi ile iş birliği yapın ve talep edilen doğrultuda destek sağlayın.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının (BEP) Hazırlanması Süreci Nasıl Olmalıdır?

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin ilgili maddeleri ile özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin gelişim özellikleri, eğitim performansları ve eğitim ihtiyaçları doğrultusunda BEP hazırlanması ve bunun için okul idaresi tarafından BEP geliştirme biriminin oluşturulması esastır. BEP'in içeriğinde;

- Öğrencinin eğitim performansı ile takip ettiği eğitim programı temel alınarak belirlenmiş yıllık amaçlar ile kısa dönemli amaçlara,
- Öğrencinin alacağı destek eğitim hizmetinin türüne, süresine, sıklığına ve bu hizmetin kimler tarafından nasıl sağlanacağı bilgisine,
- Öğretim ve değerlendirmede kullanılacak yöntem ve teknik, araç-gereç ve eğitim materyallerine,
- Eğitim ortamına ilişkin yapılması gereken düzenlemelere,
- Davranış problemleri var ise bunları önlemeye ya da azaltmaya yönelik tedbirler ile uygulanacak yöntem ve tekniklere, •
- Öğrencinin kişisel bilgilerine yer verilmesi gerekmektedir.

